

Wprowadzenie do Ewangelii

Problem synoptyczny

- Podobieństwo Mt, Mk i Łk
- Tacjan Syryjczyk – II w. „Diatessaron”
- św. Augustyn: hipoteza kolejności: Mt, Mk, Łk
- XVIII w.: J.J. Griesbach: Mt, Łk, Mk
- XIX w.: Badania lingwistyczno-historyczne
 - z 661 wersetów Mk: 80% u Mt i 65% u Łk
 - wspólny materiał dla Mt i Łk: 220 wersetów
 - materiał z Mk pojawia się u Mt i Łk w podobnej kolejności
 - gdzie Mt mija się z kolejnością Mk, Łk idzie za Mk (i vice versa)

Źródło Q

- Wspólny materiał Łk i Mt – coś więcej niż tylko tradycja ustna
- Porównanie →
- Wniosek: to Mt ma skłonność do „wygładzania” tekstu

Mk10:17	Mt19:16	Łk18:18
Nauczycielu dobry, co mam czynić	Nauczycielu , co dobrego mam czynić	Nauczycielu dobry, co mam czynić

Kolejność Q

Łk	Mt	Treść
3,7-9.16	3,1-12	Jan Chrzciciel
4,1-12	4,1-11	Kuszenie Jezusa
6,20-23	5,3-12.38-40	Błogosławieństwa
7,1-10	8,5-13	Pogański setnik
13,18-21	13,31-33	Ziarno gorczycy i kwas chlebowy
13,24	7,13	Wąska brama
13,26	7,22	Sąd nad bezbożnymi
13,28	8,10	Nadejście pogan

Charakter źródła Q

- Tekst, z którego korzystali Mt i Łk – grecki
- Czas: zanim ewangelia zakorzeniła się wśród pogan
- Środowisko: wśród Żydów (teren Judei)
- Chrystologia: wokół terminu „Syn Człowieczy”

Interpretacja historyczno-lingwistyczna a interpretacja kierująca się wiarą

- Czy ważny jest proces powstania ksiąg Biblii?
- Teologia biblijna potrzebuje innych dziedzin: historii, archeologii, językoznawstwa itp.
- Osiągnięcia biblistyki protestanckiej (m.in. szkoła w Tübingen)
- Dwa punkty widzenia: „budowlańca” (konstrukcja) i architekta (plan, ogólny sens)
- Niebezpieczeństwo nadmiernego skupienia się na analizie – bez zrozumienia sensu

Proces redakcji Ewangelii

- Dlaczego nie mamy dokładnego zapisu słów Jezusa?
- Specyfika przekazu ustnego w społeczeństwach niepiśmiennych
- Metody:
 - historii form
 - historii tradycji
 - historii redakcji

Przekaz ustny

- Tradycja o słowach Jezusa (np. słowa prorockie, o posłannictwie, o przymiotach Jezusa, formuły prawne, słowa mądrościowe, przypowieści)
- Tradycja o czynach Jezusa (np. paradygmy, historie powołań, dysputy, cuda, opisy ustanowienia Eucharystii, opis Męki, historie dzieciństwa)

Od przekazu ustnego do spisania

- Czy istniały formy pośrednie (niezachowane teksty spisane)?
- Źródła ewangelistów: przekaz ustny w gminach chrześcijańskich + własne źródła, np. dla Marka był nim św. Piotr
 - Pojęcie „ewangelia”
 - Opowieść o Jezusie + formuły wiary
 - Niemożność rozdzielenia wiary od opowieści?

Ewangelia wg św. Marka

- Tradycja: Jan Marek (Dz 12,12.25; 13,5-13; Kol 4,10) jest autorem tej ewangelii
- 1P 5,13 – Marek współpracownikiem Piotra
- Świadectwo Papiasza (bpa Hierapolis)
- Czas: lata 60-te, przed zburzeniem Świątyni
- Konstrukcja: geograficzno-teologiczna: ku Jerozolimie
- Główna myśl: Jezus – Syn Boży, objawiający Królestwo Boże

Mk (cd.)

- Koncentruje się na faktach bardziej niż słowach
- Cuda: ukazują tożsamość Jezusa
- Sekret mesjański
- Centrum ewangelii: Mk 8,29 – wyznanie św. Piotra
- Zapowiedzi Męki Mk 8,32-33; 9,31-32; 10,33-40

Mk (cd.)

- Kiedy Jezus rezygnuje z sekretu?
- Obecna wersja Marka a pierwotna (problem Mk 16,9-20)
- Konkluzja:
 - Jezus jako Syn Boży
 - zapowiadający Królestwo Boże
 - drogą – stanie się uczniem i naśladowanie Jezusa
 - potrzeba radykalnego nawrócenia
 - Królestwo zaczyna się tu i teraz